

บทที่ 6

การปรับปรุงรายการบัญชี

กิจการค้าต่างๆ ที่ตั้งขึ้นย่อมมีวัดกุประสงค์เพื่อตรวจสอบทำกำไร การที่จะทราบกำไรได้ต้องมีการปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบกำไรขาดทุนและงบดุลเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ก่อนที่จะปิดบัญชีเมื่อสิ้นงวดโดยรายได้ และค่าใช้จ่ายที่บันทึกไว้อาจยังไม่สมบูรณ์ เช่น รายได้หรือค่าใช้จ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีต่อไป รวมอยู่ในงวดบัญชีปัจจุบัน หรือรายได้ค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีปัจจุบันยังไม่ได้บันทึกบัญชี เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้การคำนวณกำไรขาดทุนของรอบระยะเวลาบัญชีเป็นไปโดยถูกต้องจำเป็นต้องปรับปรุงยอดรายได้และค่าใช้จ่ายให้ถูกต้อง

รายการปรับปรุง (Adjusting Entries) คือ รายการที่บันทึกเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี เพื่อแก้ไขปรับปรุงรายได้ และค่าใช้จ่ายตามบัญชีให้ถูกต้องก่อนที่จะปิดบัญชี เพื่อคำนวณกำไรขาดทุนสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี อีกทั้งยังทำให้สินทรัพย์และหนี้สินถูกต้องด้วย

ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expenses)

ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า หมายถึง เงินที่จ่ายไปเป็นค่าสิ่งของหรือบริการโดยที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งของหรือบริการนั้นๆ เช่น ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า

การปรับปรุงค่าใช้จ่ายล่วงหน้า สามารถปรับปรุงได้ 2 วิธี ขึ้นอยู่กับวิธีการบันทึกบัญชี ในขณะจ่ายเงินว่าบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ หรือเป็นค่าใช้จ่าย เช่น วันที่ 1 พฤษภาคม 2535 จ่ายค่าเช่าอาคารสำหรับงวด 1 ปี เป็นเงิน 36,000 บาท

วิธีที่ 1 บันทึกบัญชีไว้เป็นสินทรัพย์

สมุดรายวันทั่วไป

| 2535 พ.ย. | 1 | ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า | | 36,000 | - | | |
|--------------|---|-------------------------------------|--|--------|---|--------|---|
| | | เงินสด | | | | 36,000 | - |
| | | จ่ายค่าเช่าอาคารล่วงหน้าสำหรับ 1 ปี | | | | | |

วันที่ 31 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันสิ้นงวด กิจการต้องโอนค่าเช่าของเดือน พฤษภาคม และ เดือนธันวาคม 2535 จำนวน 6,000 บาท เป็นค่าใช้จ่ายเพราะถือว่าได้รับประโยชน์จาก

ค่าใช้จ่ายนี้ไปแล้วคือได้ใช้อาคาร ส่วนอีก 30,000 บาท นั้นจะได้ประโยชน์ในเดือนต่อๆไป จึงเป็นสินทรัพย์ การปรับปรุงรายการเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

| | | | | | | | |
|-----------------|---|--|--|-------|---|-------|---|
| 2535 ธ.ค. 31 | ค่าเช่าอาคาร ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า ปรับปรุงค่าเช่าอาคารล่วงหน้าเป็นค่าใช้จ่ายของงวดนี้ | | | 6,000 | - | 6,000 | - |
|-----------------|---|--|--|-------|---|-------|---|

ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า

| | | | | | | | |
|----------------|--------|--------|---|-----------------|--------------|-------|---|
| 2535 พ.ย. 1 | เงินสด | 36,000 | - | 2535 ธ.ค. 31 | ค่าเช่าอาคาร | 6,000 | - |
|----------------|--------|--------|---|-----------------|--------------|-------|---|

ค่าเช่าอาคาร

| | | | | | | | |
|----------------|----------------------|-------|---|--|--|--|--|
| 2535 ธ.ค. 1 | ค่าเช่าอาคารล่วงหน้า | 6,000 | - | | | | |
|----------------|----------------------|-------|---|--|--|--|--|

วิธีที่ 2 บันทึกบัญชีไว้เป็นค่าใช้จ่าย

สมุดรายวันทั่วไป

| | | | | | | | |
|----------------|--|--|--|--------|---|--------|---|
| 2535 พ.ย. 1 | ค่าเช่าอาคาร เงินสด บันทึกการจ่ายค่าเช่าอาคารล่วงหน้า สำหรับ 1 ปี | | | 36,000 | - | 36,000 | - |
|----------------|--|--|--|--------|---|--------|---|

วันที่ 31 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันสิ้นงวด กิจกรรมต้องโอนค่าเช่าส่วนของปีต่อไปออกจากบัญชีค่าเช่าในปีนี้ไปตั้งเป็นค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า การปรับปรุงรายการเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

| | | | | | | | |
|-----------------|--|--|--|--------|---|--------|---|
| 2535 ธ.ค. 31 | ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า ค่าเช่าอาคาร ปรับปรุงค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า | | | 30,000 | - | 30,000 | - |
|-----------------|--|--|--|--------|---|--------|---|

ค่าเช่าอาคาร

| | | | | | | | | |
|----------------|--------|--|----------|-----------------|------------------------------|--|--|----------|
| 2535 พ.ย. 1 | เงินสด | | 36,000 - | 2535 ธ.ค. 31 | ค่าเช่าอาคารจ่าย ล่วงหน้า | | | 30,000 - |
|----------------|--------|--|----------|-----------------|------------------------------|--|--|----------|

ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า

| | | | | | | | | |
|-----------------|--------------------------|--|----------|--|--|--|--|--|
| 2535 ธ.ค. 31 | ค่าเช่าอาคารล่วง หน้า | | 30,000 - | | | | | |
|-----------------|--------------------------|--|----------|--|--|--|--|--|

รายได้รับล่วงหน้า (Deferred Income)

รายได้รับล่วงหน้า หมายถึง ค่าตอบแทนที่กิจการได้รับจากลูกค้าโดยที่ลูกค้ายังไม่ได้รับบริการหรือยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของกิจการ ดังนั้นในขณะที่กิจการได้รับค่าตอบแทนจึงไม่ถือว่าเป็นรายได้ของกิจการ แต่ถือเป็นหนี้สินของกิจการ ต่อเมื่อได้ให้บริการแล้ว จึงถือว่ามีรายได้เกิดขึ้น เช่น รายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า ค่าเช่ารับล่วงหน้า

การปรับปรุงรายได้รับล่วงหน้าสามารถปรับปรุงได้ 2 วิธีขึ้นอยู่กับวิธีการบันทึกบัญชีในขณะรับเงินว่าบันทึกบัญชีไว้เป็นรายได้หรือเป็นหนี้สิน เช่น 1 ธันวาคม 2534 รับเงินค่าสมัครสมาชิกจากลูกค้า 1 ราย จำนวน 3 เดือน เป็นเงิน 900 บาท

วิธีที่ 1 บันทึกบัญชีไว้เป็นหนี้สิน

สมุดรายวันทั่วไป

| | | | | | | | |
|----------------|---------------------------|--|--|-------|--|--|-------|
| 2534 ธ.ค. 1 | เงินสด | | | 900 - | | | 900 - |
| | รายได้ค่าสมัครรับล่วงหน้า | | | | | | |

รับเงินค่าสมัครเป็นสมาชิกราย 3 เดือน

วันที่ 31 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันสิ้นงวด กิจการต้องโอนรายได้ส่วนที่กิจการได้ให้ประโยชน์แก่ลูกค้าแล้วในระหว่างปีไปเป็นรายได้ของปี

การปรับปรุงรายการเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

| | | | | | | | | |
|-----------------|---|--|--|--|-------|--|--|-------|
| 2534 ธ.ค. 31 | รายได้ค่าสมาชิกรับล่วงหน้า รายได้ค่าสมาชิก ปรับปรุงรายได้ค่าสมาชิกรับล่วงหน้า เป็นรายได้ | | | | 300 - | | | 300 - |
|-----------------|---|--|--|--|-------|--|--|-------|

รายได้ค่าสมาชิกรับล่วงหน้า

| | | | | | | | | |
|-----------------|-----------------|-------|----------------|--------|--|--|--|-------|
| 2534 ธ.ค. 31 | รายได้ค่าสมาชิก | 300 - | 2534 ธ.ค. 1 | เงินสด | | | | 900 - |
|-----------------|-----------------|-------|----------------|--------|--|--|--|-------|

รายได้ค่าสมาชิก

| | | | | | | | | |
|--|--|--|--|-----------------|--------------------------------|--|--|-------|
| | | | | 2534 ธ.ค. 31 | รายได้ค่าสมาชิก รับล่วงหน้า | | | 300 - |
|--|--|--|--|-----------------|--------------------------------|--|--|-------|

วิธีที่ 2 บันทึกบัญชีไว้เป็นรายได้

สมุดรายวันทั่วไป

| | | | | | | | | |
|----------------|---|--|--|--|-------|--|--|-------|
| 2534 ธ.ค. 1 | เงินสด รายได้ค่าสมาชิก รับเงินค่าสมัครเป็นสมาชิกราย 3 เดือน | | | | 900 - | | | 900 - |
|----------------|---|--|--|--|-------|--|--|-------|

วันที่ 31 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันสิ้นงวดกิจกรรมต้องโอนรายได้ส่วนของปีต่อไปออกจากบัญชีรายได้ เมื่อตั้งเป็นบัญชีรายได้ล่วงหน้า การปรับปรุงรายการเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

| | | | | | | | | |
|-----------------|--|--|--|--|-------|--|--|-------|
| 2534 ธ.ค. 31 | รายได้ค่าสมาชิก รายได้ค่าสมาชิกรับล่วงหน้า ปรับปรุงรายได้ค่าสมาชิก | | | | 600 - | | | 600 - |
|-----------------|--|--|--|--|-------|--|--|-------|

รายได้ค่าสมาชิก

| | | | | | | | | |
|-----------------|--------------------------------|--|-------|----------------|--------|--|--|-------|
| 2534 ธ.ค. 31 | รายได้ค่าสมาชิก รับล่วงหน้า | | 600 - | 2534 ธ.ค. 1 | เงินสด | | | 900 - |
|-----------------|--------------------------------|--|-------|----------------|--------|--|--|-------|

รายได้ค่าสมาชิกรับล่วงหน้า

| | | | | | | | | |
|--|--|--|--|-----------------|-----------------|--|--|-------|
| | | | | 2534 ธ.ค. 31 | รายได้ค่าสมาชิก | | | 600 - |
|--|--|--|--|-----------------|-----------------|--|--|-------|

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accrued Expenses)

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย หมายถึง สินค้า หรือบริการที่กิจการได้รับในระหว่างงวดบัญชีแล้ว แต่ยังไม่ได้จ่ายเงิน ณ วันสิ้นงวด จึงไม่ได้บันทึกบัญชีไว้แต่อย่างใด เช่น เงินเดือน เดือน ธันวาคม 2535 จำนวน 30,000 บาท กิจการยังไม่ได้จ่าย 31 ธันวาคม 2535 รายการปรับปรุงเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

| | | | | | | | | |
|-----------------|---|--|--|----------|--|--|--|----------|
| 2535 ธ.ค. 31 | เงินเดือน เงินเดือนค้างจ่าย ปรับปรุงเงินเดือนค้างจ่าย | | | 30,000 - | | | | 30,000 - |
|-----------------|---|--|--|----------|--|--|--|----------|

เงินเดือน

| | | | | | | | | |
|-----------------|-------------------|--|----------|--|--|--|--|--|
| 2535 ธ.ค. 31 | เงินเดือนค้างจ่าย | | 30,000 - | | | | | |
|-----------------|-------------------|--|----------|--|--|--|--|--|

เงินเดือนค้างจ่าย

| | | | | | | | | |
|--|--|--|--|-----------------|-----------|--|--|----------|
| | | | | 2535 ธ.ค. 31 | เงินเดือน | | | 30,000 - |
|--|--|--|--|-----------------|-----------|--|--|----------|

รายได้ค้างรับ (Accrued Income)

รายได้ค้างรับ หมายถึง สินค้าหรือบริการที่กิจการได้ส่งมอบหรือให้บริการแล้วแก่ ลูกค้าในระหว่างวadbัญชีแต่ยังไม่ได้รับเงินเมื่อสิ้นงวดบัญชีนั้นๆ จึงไม่ได้บันทึกบัญชีไว้แต่อย่างใด เช่น มีสำนักงานให้เช่า 1 ห้อง ราคาก่าเช่าห้องละ 5,000 บาท ค่าเช่าเดือนธันวาคม 2535 ยังไม่ได้รับเงิน รายการปรับปรุง ณ 31 ธันวาคม 2535 เป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

| | | | | | | | |
|-----------------|----------------|--|--|-------|---|--|-------|
| 2535 ธ.ค. 31 | ค่าเช่าค้างรับ | | | 5,000 | - | | 5,000 |
| | รายได้ค่าเช่า | | | | | | |

ปรับปรุงค่าเช่ารับเดือน มีนาคม

ค่าเช่าค้างรับ

| | | | | | | | | |
|-----------------|---------------|--|-------|---|--|--|--|--|
| 2535 ธ.ค. 31 | รายได้ค่าเช่า | | 5,000 | - | | | | |
|-----------------|---------------|--|-------|---|--|--|--|--|

รายได้ค่าเช่า

| | | | | | | | | | |
|--|--|--|--|-----------------|----------------|--|--|-------|---|
| | | | | 2535 ธ.ค. 31 | ค่าเช่าค้างรับ | | | 5,000 | - |
|--|--|--|--|-----------------|----------------|--|--|-------|---|

ค่าเสื่อมราคา (Depreciation)

ค่าเสื่อมราคา หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ตัดจ่ายจากสินทรัพย์固定资产ที่ใช้ไปในแต่ละปีโดยทั่วไปธุรกิจจะมีสินทรัพย์固定资产ไว้ เพื่อใช้ในการดำเนินงานหารายได้ เช่น อาคาร อุปกรณ์ เครื่องจักร สินทรัพย์固定资产เหล่านี้มีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี ราคานี้ หรือราคาน้ำหนักที่จ่ายไปเพื่อให้ได้สินทรัพย์固定资产คือค่าใช้จ่ายตลอดอายุการใช้สินทรัพย์固定资产 ดังนั้นการใช้สินทรัพย์固定资产ในแต่ละปีจึงถือว่ามีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นโดยเรียกค่าใช้จ่ายนั้นว่า ค่าเสื่อมราคา ซึ่งจะปรากฏเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน ในขณะเดียวกันค่าเสื่อมราคาเป็นค่าใช้จ่ายที่ตัดจ่ายในแต่ละปี กิจการมิได้จ่ายเงินเพื่อค่าใช้จ่ายรายการนั้นเพียงแต่ปรับมูลค่าของสินทรัพย์固定资产โดย เรียกว่า ค่าเสื่อมราคา ราคางาน รายการปรับปรุง ณ วันสิ้นปี เป็นดังนี้ เดบิต ค่าเสื่อมราคา เครดิต ค่าเสื่อมราคา สะสม

ค่าเสื่อมราคาจะบวกกับเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

ค่าเสื่อมราคางานจะบวกกับเป็นรายการหักสินทรัพย์ถาวรในงบดุล

วิธีคิดค่าเสื่อมราคางานจะทำได้หลายวิธี เช่น แบบเส้นตรง แบบผลรวม จำนวนปี ฯลฯ. วิธีที่นิยมใช้กันคือวิธีเส้นตรง การคิดค่าเสื่อมราคางานจะเฉลี่ยราคากลางของสินทรัพย์ เป็นจำนวนเท่ากันตลอดอายุการใช้งาน เช่น 1 มกราคม 2534 กิจการซื้อ อาคาร มูลค่า 1,000,000 บาท ไม่มีราคากาก อยู่ใช้งาน 20 ปี การปรับปรุงรายการเป็นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคา} &= \frac{\text{มูลค่าสินทรัพย์ - ราคากาก}}{\text{อายุใช้งาน}} \\ &= \frac{1,000,000}{20} = 50,000 \text{ บาท} \end{aligned}$$

สมุดรายวันทั่วไป

| | | | | | | | | |
|---------|----------------------------|--|--|--|--------|---|--|--|
| 2534 | | | | | 50,000 | - | | |
| ธ.ค. 31 | ค่าเสื่อมราคา | | | | | | | |
| | ค่าเสื่อมราคางาน | | | | | | | |
| | คิดค่าเสื่อมราคางานประจำปี | | | | | | | |

ค่าเสื่อมราคา

| | | | | | | | | |
|---------|------------------|---|--|--|--|--|--|--|
| 2534 | | | | | | | | |
| ธ.ค. 31 | ค่าเสื่อมราคางาน | | | | | | | |
| | 50,000 | - | | | | | | |

ค่าเสื่อมราคางาน

| | | | | | | | | |
|--|--|--|--|---------|---------------|--|--|--|
| | | | | 2534 | | | | |
| | | | | ธ.ค. 31 | ค่าเสื่อมราคา | | | |
| | | | | | | | | |

ในการณ์ที่กิจการได้สินทรัพย์ถาวรนั้นมาไม่เต็มปีหรือไม่เต็มเดือน การคิดค่าเสื่อมจะ คิดโดยเฉลี่ยตามส่วนของระยะเวลาที่ใช้สินทรัพย์ถาวร

หนี้สั้นจะสูญ

หนี้สั้นจะสูญ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจากไม่สามารถเก็บเงินค่าสินค้า

จากลูกหนี้ที่กิจการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้ กิจการจึงจำเป็นต้องตัดบัญชีลูกหนี้ดังกล่าวเป็นหนี้สูญเป็นผลให้กิจการค้าโดยทั่วไปที่มีการจำหน่ายสินค้าเป็นเงินเชื่อมีการประมาณจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ในแต่ละงวด โดยจำนวนจากการยอดลูกหนี้ ณ วันสิ้นงวด เช่น กิจการมีลูกหนี้ณ วันสิ้นงวด 31 ธันวาคม 2534 จำนวน 50,000 บาท คาดว่าจะเก็บหนี้ไม่ได้ 5% ของยอดลูกหนี้ รายการปรับปรุงเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

| | | | | | | | | |
|---------|----------------|--|--|--|-------|---|--|-------|
| 2534 | | | | | | | | |
| ธ.ค. 31 | หนี้สงสัยจะสูญ | | | | 2,500 | - | | 2,500 |

ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ
ดังสำรองหนี้สูญ 5% ของยอดลูกหนี้สิ้นปี

หนี้สงสัยจะสูญ

| | | | | | | | | |
|---------|------------------------|--|--|-------|---|--|--|--|
| 2534 | | | | | | | | |
| ธ.ค. 31 | ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ | | | 2,500 | - | | | |

ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ

| | | | | | | | | |
|--|--|--|--|---------|----------------|--|--|-------|
| | | | | 2534 | | | | |
| | | | | ธ.ค. 31 | หนี้สงสัยจะสูญ | | | 2,500 |

การกลับรายการปรับปรุง (Reversing Entries)

ภายหลังการปรับปรุงรายการและบัญชีในตอนสิ้นปียอดคงเหลือยกไป ตอนดันงวดรอบระยะเวลาบัญชีใหม่บางรายการต้องบันทึกการกลับรายการ เพื่อให้การบันทึกรายการรับเงินและการจ่ายเงินในรอบบัญชีใหม่เป็นไปโดยสะดวก ไม่ต้องแยกว่าการรับเงินหรือจ่ายเงินนั้นส่วนใดเป็นของปีก่อนส่วนใดเป็นของปีใหม่ รายการปรับปรุงที่ควรกลับรายการตอนต้นปีใหม่มีทั้งสิ้น 4 รายการ คือ

1. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย
2. รายได้รับล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นรายได้
3. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
4. รายได้ค้างรับ

1. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย เมื่อทำการปรับปรุง ณ วันสิ้นปี ได้โอนส่วนที่จ่ายล่วงหน้าไปบันทึกไว้ในสินทรัพย์ ในวันต้นปีใหม่ได้ยกยอดมาแล้ว ควรทำรายการกลับรายการปรับปรุงที่บันทึกไว้ ณ วันสิ้นปีก่อน เพื่อให้บัญชีค่าใช้จ่ายที่ได้ปรับปรุงเป็นค่าใช้จ่ายล่วงหน้าขึ้นโอนไปอยู่ในบัญชีค่าใช้จ่ายโดยตรง เช่น ตัวอย่างรายการปรับปรุง ค่าเช่าอาคาร มีจำนวน 36,000 บาท บันทึกไว้ในบัญชีค่าเช่า ณ วันสิ้นปีได้โอนค่าเช่าของปีหน้า จำนวน 5 เดือน 30,000 บาท ออกจากบัญชีค่าเช่าอาคารไปบัญชีค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า เมื่อบันทึกรายการเปิดบัญชีใหม่แล้วควรบันทึกรายการกลับรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

2536

| | |
|---------------------------------|--------|
| ม.ค. 1 เดบิต ค่าเช่าอาคาร | 30,000 |
| เครดิต ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า | 30,000 |
| กลับรายการปรับปรุง | |

2. รายได้รับล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นรายได้ เมื่อทำการปรับปรุง ณ วันสิ้นปีได้โอนส่วนที่รับล่วงหน้าไปบันทึกไว้ใน บัญชีหนี้สินในวันต้นปีใหม่ได้ยกยอดมาแล้ว ควรทำรายการกลับรายการปรับปรุงที่บันทึกไว้ ณ วันสิ้นปีก่อน เพื่อให้บัญชีรายได้ปรับปรุงเป็นรายได้รับล่วงหน้า นั้น โอนไปอยู่ในบัญชีรายได้โดยตรง เช่น ตัวอย่าง รายการปรับปรุง รายได้ค่าสมาชิกมีจำนวน 900 บาท บันทึกไว้ในบัญชีรายได้ค่าสมาชิก ณ วันสิ้นปีได้โอนรายได้ค่าสมาชิกของปีหน้า จำนวน 600 บาท ออกจากบัญชีรายได้ค่าสมาชิกรับล่วงหน้า เมื่อบันทึกรายการเปิดบัญชีใหม่แล้ว ควรบันทึกรายการกลับรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

2536

| | |
|---|-----|
| ม.ค. 1 เดบิต รายได้ค่าสมาชิกรับล่วงหน้า | 600 |
| เครดิต รายได้ค่าสมาชิก | 600 |
| กลับรายการปรับปรุง | |

3. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ที่บันทึกรายการปรับปรุง ณ วันสิ้นปีโดยเดบิตค่าใช้จ่าย เครดิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ควรกลับรายการปรับปรุงที่ทำไว้ ณ วันสิ้นปีก่อน เพื่อโอนค่าใช้จ่ายไปเครดิตไว้ในบัญชีค่าใช้จ่ายก่อน เมื่อมีการจ่ายเงินในวันต้นปีใหม่สามารถบันทึกไว้ในบัญชีค่าใช้จ่ายนั้น ได้โดยไม่ต้องแยกกว่าค่าใช้จ่ายส่วนใดเป็นการจ่ายค้างจ่ายของปีก่อน ส่วนใดเป็นการจ่ายค่าใช้จ่าย

ของปีบัญชี เช่น ด้วยย่างรายการปรับปรุงเงินเดือนค้างจ่าย ณ วันสิ้นปี 30,000 บาท ในวันดันปีใหม่ เมื่อบันทึกรายการการเบิดบัญชีใหม่แล้ว ควรบันทึกรายการกลับรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

2536

| | | |
|--------|-------------------------|--------|
| ม.ค. 1 | เดบิต เงินเดือนค้างจ่าย | 30,000 |
| | เครดิต เงินเดือน | 30,000 |

4. รายได้ค้างรับ ที่บันทึกรายการปรับปรุง ณ วันสิ้นปี โดย เดบิตรายได้ค้างรับ เครดิต รายได้ค้างรับรายการปรับปรุงที่ทำไว้ ณ วันสิ้นปีก่อน เพื่อโอนรายได้ค้างรับไปเดบิตไว้ในบัญชีรายได้ก่อน เมื่อมีการรับเงินในวันดันปีใหม่ สามารถบันทึกไว้ในบัญชีรายได้นั้นได้โดยไม่ต้องแยกกว่ารายได้ส่วนใดเป็นการรับค้างรับของปีก่อน ส่วนใดเป็นการรับรายได้ของปีบัญชี เช่น ตามด้วยย่างรายการปรับปรุงค่าเช่าค้างรับ ณ วันสิ้นปี 5,000 บาท ในวันดันปีใหม่เมื่อบันทึกรายการเบิดบัญชีใหม่แล้ว ควรบันทึกรายการกลับรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

2536

| | | |
|--------|-----------------------|-------|
| ม.ค. 1 | เดบิต รายได้ค่าเช่า | 5,000 |
| | เครดิต ค่าเช่าค้างรับ | 5,000 |

กลับรายการปรับปรุง

แบบฝึกหัดบทที่ 6

1. จากรายละเอียดต่อไปนี้ ให้บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2534 ซึ่งเป็นวันปิดบัญชีสิ้นปี
1. ได้รับค่าเช่าสำนักงานเป็นเวลา 4 เดือน สำหรับระยะเวลาตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2534 ถึง 31 มกราคม 2535 จำนวน 3,600 บาท กิจการได้บันทึกบัญชีเป็นรายได้ค่าเช่า
 2. เงินเดือนสำนักงานเดือนพฤษจิกายน และธันวาคม ยังไม่ได้จ่ายเดือนละ 6,000 บาท
 3. เดือนพฤษจิกายน จ่ายค่าโฆษณา 3,000 บาท ซึ่งเป็นค่าโฆษณาสำหรับเดือน ธันวาคม และมกราคม ได้บันทึกบัญชีค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า
 4. กิจการมีพั้นที่บัตรัฐบาลมูลค่า 100,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 11% ต่อปี จ่ายดอกเบี้ย ละ 2 ครั้ง คือ 1 สิงหาคม และ 1 กุมภาพันธ์ของทุกปี ดอกเบี้ยสำหรับงวด สิงหาคม ได้รับแล้ว
 5. 1 มกราคม 2534 ซื้อเครื่องใช้สำนักงานราคา 20,000 บาท ประมาณอายุใช้งาน 5 ปี ไม่มีมูลค่าซาก
 6. 13 ตุลาคม 2534 ซื้อวัสดุสำนักงาน 1,800 บาท สินปีวัสดุสำนักงานคงเหลือ 720 บาท
 7. ณ วันสิ้นปี มีลูกหนี้คงเหลือ 40,000 บาท ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมียอดยกมาเมื่อ 1 มกราคม จำนวน 700 บาท กิจการต้องการค่าเผื่อหนี้สูญให้เป็น 5% ของยอดลูกหนี้สิ้นปี
2. ยอดคงเหลือของบัญชี แยกประเภทบางบัญชี เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2534 ซึ่งเป็นวันปิดบัญชีสิ้นปีของกิจการมีดังนี้

| | เดบิต | เครดิต |
|----------------------------|---------|--------|
| วัสดุสำนักงาน | 2,300 | |
| ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า | 20,000 | |
| อาคาร | 130,000 | |
| ค่าเสื่อมราคاصะสม-อาคาร | 65,000 | |
| รายได้ค่าเช่าอาคาร | 36,000 | |
| เงินเดือน | 110,000 | |

รายละเอียดเพิ่มเติมมีดังนี้

1. วัสดุสำนักงานคงเหลือ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2534 จำนวน 1,050 บาท

2. ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าเป็นค่าเบี้ยประกันสำหรับระยะเวลา 1 ปี เริ่มตั้งแต่ 1 เม.ย. 2534

3. อาคารซึ่งมาเมื่อ 10 ปีที่แล้ว อายุใช้งานเหลืออีก 10 ปี ไม่มีมูลค่ามาก

4. รายได้ค่าเช่าอาคารเป็นรายได้สำหรับงวด 6 เดือน เริ่ม 1 พ.ย. 2534

5. กิจการมีค่าใช้จ่ายประเภทเงินเดือนทุกเดือนๆ ละ 10,000 บาท เริ่มจ่ายตั้งแต่ เดือน มกราคม 2534

ให้ทำ รายการปรับปรุงบัญชีเมื่อ 31 ธันวาคม 2534 ในสมุดรายวัน

3. จากรายละเอียดต่อไปนี้ให้ทำรายการปรับปรุงในสมุดรายวัน เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2534 ของกิจการแห่งหนึ่งซึ่งเป็นวันปิดบัญชี

1. เมื่อ 1 มีนาคม 2534 กิจการจ่ายค่าเบี้ยประกันสำหรับระยะเวลา 1 ปี จำนวน 4,800 บาท บันทึกบัญชีค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า

2. 1 ตุลาคมได้จ่ายค่าโฆษณาสำหรับงวด 6 เดือนเป็นเงิน 1,800 บาท และได้บันทึกบัญชีไว้ในบัญชีค่าโฆษณา

3. 1 พฤษภาคม กิจการได้ให้พนักงานบัญชียืมเงินจำนวน 3,000 บาท กำหนดเวลา 3 เดือน หักดอกเบี้ยไว้ทั้งสิ้น 30 บาท ดอกเบี้ยที่หักไว้นั้นบันทึกดอกเบี้ยรับ

4. 1 ตุลาคม ซื้อวัสดุสำนักงาน 1,400 บาท 31 ธันวาคม คงเหลือ 620 บาท

5. เงินเดือน เดือนธันวาคมยังไม่ได้จ่าย 13,000 บาท

6. ได้รับค่าเช่า 9,000 บาท จากนายนูกูลซึ่งเป็นค่าเช่าสำนักงานสำหรับงวด 6 เดือน เริ่ม 1 ตุลาคม บันทึกบัญชีค่าเช่ารับล่วงหน้า

7. ตั้งหนี้สงสัยจะสูญ 850 บาท

4. ต่อไปนี้เป็นงบกำไรขาดทุนก่อนรายการปรับปรุงของบริษัทแห่งหนึ่ง สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2534

รายได้

| | |
|-----------------|--------------|
| ขาย | 431,000 |
| รายได้ค่าบริการ | 52,000 |
| ดอกเบี้ยรับ | <u>3,500</u> |
| | 486,500 |

ค่าใช้จ่าย

| | |
|--------------------|---------|
| ต้นทุนขาย | 276,000 |
| วัสดุสำนักงานใช้ไป | 3,800 |

| | | |
|---------------------|--------------|----------------|
| เงินเดือน | 95,000 | |
| ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด | <u>7,900</u> | <u>382,700</u> |
| กำไรสุทธิ | | <u>93,800</u> |

สินทรัพย์และหนี้สินก่อนและหลังรายการปรับปรุงมีดังนี้

31 ธันวาคม 2534

ก่อนรายการปรับปรุง หลังรายการปรับปรุง

สินทรัพย์

| | | |
|--|--------|--------|
| เงินสดและเงินฝากธนาคาร | 72,000 | 72,000 |
| ลูกหนี้ | 56,000 | 56,000 |
| ดอกเบี้ยค้างรับ | - | 1,800 |
| สินค้าคงเหลือ | 14,000 | 14,000 |
| วัสดุสำนักงาน | 5,500 | 4,900 |
| ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า | 3,000 | - |
| ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า | 4,000 | 3,200 |
| เครื่องใช้สำนักงาน | 40,000 | 40,000 |
| ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องใช้สำนักงาน | 16,000 | 24,000 |

หนี้สิน

| | | |
|----------------------------|--------|--------|
| เจ้าหนี้ | 31,000 | 31,000 |
| เงินเดือนค้างจ่าย | - | 6,000 |
| ภาษีเงินได้ค้างจ่าย | - | 8,200 |
| รายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า | 2,100 | 1,600 |

ให้ทำงบกำไรขาดทุน สำหรับสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2534

5. จากรายละเอียดต่อไปนี้ ให้ทำรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไปของบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งปิดบัญชีประจำปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2534

- จ่ายค่าเบี้ยประกันสำหรับงวด 1 ปี จำนวน 6,000 บาท เริ่ม 1 พฤษภาคม 2534
บันทึกบัญชีค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า
- จ่ายค่าโฆษณาสำหรับระยะเวลา 4 เดือน จำนวน 8,000 บาท เริ่ม 1 ธันวาคม 2534
บันทึกบัญชีค่าโฆษณา

3. ภัยเงินจากธนาคาร 100,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี จ่ายดอกเบี้ยปีละ 2 ครั้ง คือ 1 มีนาคม และ 1 กันยายน ของทุกปี
4. เมื่อ 1 กรกฎาคม 2534 ซื้อวัสดุสำนักงาน 1,500 บาท สิ้นปีวัสดุสำนักงานคงเหลือ 630 บาท
5. เมื่อ 1 กันยายน 2534 กิจการซื้ออุปกรณ์สำนักงานราคา 50,000 บาท อายุใช้งาน 5 ปี ไม่มีมูลค่าฯลฯ
6. ค่าเพื่อหนี้ส่งสัมภาระเดิมมียอดยกมา 1,800 บาท ต้องการตั้งค่าเพื่อหนี้ส่งสัมภาระให้เป็น 5% ของยอดลูกหนี้ 70,000 บาท
6. ต่อไปนี้เป็นข้อมูลจากสมุดบัญชีของกิจการแห่งหนึ่ง เมื่อ 31 ธันวาคม 2534 ซึ่งเป็นวันปิดบัญชี

| | | |
|----------------------|---------|-----|
| ขาย | 530,000 | บาท |
| ต้นทุนขาย | 310,000 | บาท |
| ค่านายหน้าพนักงานขาย | 47,000 | บาท |
| ค่าเบี้ยประกัน | 2,400 | บาท |
| เงินเดือน | 61,000 | บาท |
| ค่าเช่ารับล่วงหน้า | 3,000 | บาท |
| เครื่องตกแต่ง | 75,000 | บาท |

ข้อมูลเพิ่มเติม

1. ค่าเบี้ยประกันเป็นค่าเบี้ยประกันสำหรับระยะเวลา 1 ปี เริ่ม 1 สิงหาคม
2. ค่านายหน้าพนักงานขายคิดให้ 10% ของยอดขาย
3. ค่าเช่ารับล่วงหน้าเป็นของงวดนี้ 1,200 บาท
4. กิจการคิดค่าเสื่อมราคาเครื่องตกแต่ง 10%

ให้ทำ 1. รายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป

2. งบกำไรขาดทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2534

7. ต่อไปนี้เป็นงบทดลองก่อนปรับปรุง และหลังปรับปรุงของบริษัทไทยค้า จำกัด ณ วันสิ้นงวด
มัญชี

บริษัท ไทยค้า จำกัด

งบทดลอง

31 ธันวาคม 2536

| | ก่อนปรับปรุง | หลังปรับปรุง |
|--------------------------------|--------------|-----------------|
| เงินสด | 22,400 | 22,400 |
| ลูกหนี้ | 7,500 | 7,500 |
| ตัวเงินรับ | 18,000 | 18,000 |
| ดอกเบี้ยค้างรับ | | 480 |
| รายได้ค่านายหน้าค้างรับ | 27,900 | 31,500 |
| ค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า | 2,400 | 600 |
| วัสดุสำนักงาน | 1,900 | 200 |
| ที่ดิน | 80,000 | 80,000 |
| อาคาร | 120,000 | 120,000 |
| ค่าเสื่อมราคาสะสม-อาคาร | | 36,000 48,000 |
| เฟอร์นิเจอร์ | 42,000 | 42,000 |
| ค่าเสื่อมราคาสะสม-เฟอร์นิเจอร์ | | 8,400 12,600 |
| เจ้าหนี้ | | 20,500 20,500 |
| ดอกเบี้ยค้างจ่าย | | 7,100 |
| เงินเดือนค้างจ่าย | | 6,500 |
| เงินกู้ระยะยาว | | 50,000 50,000 |
| ทุนหุ้นสามัญ | | 100,000 100,000 |
| กำไรสะสม | | 45,400 45,400 |
| เงินปันผล | 30,000 | 30,000 |
| รายได้ค่านายหน้า | | 126,600 130,200 |
| ดอกเบี้ยรับ | | 12,200 12,680 |
| เงินเดือน | 47,000 | 53,500 |
| ค่าโฆษณา | | 1,800 |
| วัสดุสำนักงานใช้ไป | | 1,700 |

| | | |
|----------------------------|----------------|----------------|
| ค่าเสื่อมราคา-อาคาร | | 12,000 |
| ค่าเสื่อมราคา-เฟอร์นิเจอร์ | | 4,200 |
| ดอกเบี้ยจ่าย | | 7,100 |
| รวม | <u>399,100</u> | <u>399,100</u> |
| | <u>432,980</u> | <u>432,980</u> |

- ให้ทำ 1. จัดทำรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป ณ วันสิ้นงวด โดยพิจารณาเปรียบเทียบ
จากงบทดลองทั้ง 2
2. งบกำไรขาดทุนสำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2536 และงบกำไรสะสม
 3. งบดุล ณ 31 ธันวาคม 2536